

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 1, 3, 6, 7 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3200, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 1, 3, 6, 7 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1851 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TARNYBOS LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖJE STATUTO 51 IR 53¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1852

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. gegužės 8 d. sprendimo Nr. SV-S-1217 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.2, 1.3 bei 1.6 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIP-3200 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-3200), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projektą Nr. XIIP-3200 tikslinti, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1381, kuriuo Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas (toliau – Vidaus tarnybos statutas) buvo išdėstytas nauja redakcija, nuo 2019 m. sausio 1 d. vietoj vidaus reikalų sistemos sąvokos įtvirtinta vidaus tarnybos sistemos sąvoka, o vidaus reikalų sistemos, Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų bei muitinės sistemos pareigūnai laikomi vidaus tarnybos sistemos pareigūnais, todėl siūlytina sistemiškai peržiūrėti Įstatymo projektu Nr. XIIP-3200 keičiamą Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą ir tikslinti šio įstatymo 1, 3, 6, 7 ir 16 straipsnius – atsisakyti vidaus reikalų sistemos, vidaus reikalų sistemos pareigūno, Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų bei muitinės sistemos pareigūnų, tarnybos atitinkamoje sistemoje sąvokų vartojimo, išskyrus tuos atvejus, kai reguliuojami tarnybos laikotarpiai iki 2018 m. gruodžio 31 d.

1.2. Nuo 2019 m. sausio 1 d. visų tarnaujančių muitinės pareigūnų atliekamos funkcijos atitinka vidaus tarnybos sistemos pareigūno sąvokai nustatytus kriterijus, visiems šiems pareigūnams taikomi Vidaus tarnybos statute ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyti sveikatos būklės, fizinio pasirengimo, nepriekaištingos reputacijos reikalavimai bei apribojimai (pvz., būti politinių partijų ar politinių organizacijų nariu, dalyvauti jų veikloje). Todėl, vadovaujantis teisinio tikrumo ir įstatymų negaliojimo atgaline data teisiniais

principais, sulyginti visų muitinės pareigūnų, tarnavusių iki 2018 m. gruodžio 31 d., teises į pareigūnų ir karių valstybinę pensiją būtų neproporcinga ir socialiai neteisinga. Atkreipiamo dėmesį, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas, jog teisę į pareigūnų ir karių valstybinę pensiją turi tik muitinės pareigūnai, dirbę muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose arba atlikę kriminalinę žvalgybą ir (arba) ikiteisminį tyrimą, atsižvelgė į pareigūnų ir karių valstybinės pensijos paskirtį „<...> *inter alia*, atlyginti už sudėtingą, atsakingą, dažnai rizikingą ir pavojingą asmens tarnybą valstybei“ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, valstybės saugumo, krašto apsaugos, prokuratūros, Kalėjų departamento, jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies (2000 m. liepos 13 d., 2005 m. gegužės 19 d. redakcijos), 11 straipsnio 5 dalies (2000 m. gruodžio 21 d. redakcija), 11 straipsnio 3 dalies (2005 m. gegužės 19 d. redakcija), Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnio 12 dalies (2007 m. sausio 18 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“) ir įvertino šių muitinės pareigūnų tarnybą, kuri skyrėsi nuo likusių muitinės pareigūnų, kuriems nebuvo taikomi tokie reikalavimai ir apribojimai, kokie buvo taikomi muitinės pareigūnams, dirbantiems muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose, atliekantiems ikiteisminį tyrimą ar kriminalinę žvalgybą, tarnybos.

Todėl, atsižvelgiant į nurodytus argumentus, siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto Nr. XIII-3200 5 straipsnio 3 dalies nuostatos ir Įstatymo projekto Nr. XIII-3200 6 straipsnį papildyti nuostatomis dėl Įstatymo projekto Nr. XIII-3200 įgyvendinimo numatant, kad muitinės pareigūnai (išskyrus dirbančius muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose arba atliekančius kriminalinę žvalgybą ir (arba) ikiteisminį tyrimą) teisę į pareigūnų ir karių valstybinę pensiją įgyja nuo naujos redakcijos Vidaus tarnybos statuto įsigaliojimo datos, t. y. nuo 2019 m. sausio 1 d. Kartu šiame Įstatymo projekto Nr. XIII-3200 straipsnyje siūlytina nustatyti, kad į tarnybos laiką pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti įskaitoma tarnyba muitinės sistemoje (dirbusiems muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose arba atlikusiems kriminalinę žvalgybą ir (arba) ikiteisminį tyrimą) iki 2018 m. gruodžio 31 d., o vidaus tarnybos sistemoje – nuo 2019 m. sausio 1 d.

1.3. Siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto Nr. XIII-3200 5 straipsnio 4 dalies, kuria Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnis papildomas 15 dalimi, nes jos nuostata neatitinka Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurią pareigūnui ar kariui, kuriam paskirta pareigūnų ir karių valstybinė pensija, po jos paskyrimo ištarnavusiam ne mažiau kaip dvejus metus, pareigūnų ir karių valstybinė pensija jo prašymu gali būti paskirta iš naujo pagal naujus duomenis. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 7 dalyje nustatyta, jog tarnaujantiems pareigūnams ir kariams valstybinės pensijos nemokamos, išskyrus našlių pensijas.

2. Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad Įstatymo projektu Nr. XIII-3200 teikiamam siūlymui įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų. Muitinės departamento prie

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) duomenimis, lėšų poreikis 2020 m. būtų 305,9 tūkst. eurų, 2021 m. – 330,9 tūkst. eurų, 2022 m. – 351,3 tūkst. eurų. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“), „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“). Todėl siūlytina Įstatymo projektą Nr. XIIP-3200 svarstyti kartu su 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu ir jo įsigaliojimą nustatyti nuo 2020 m. sausio 1 d.

3. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1851 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-1851), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui šio projekto nesvarstyti, nes Įstatymo projektu Nr. XIIP-3200 siūlomomis teisinio reguliavimo priemonėmis būtų įgyvendintas Įstatymo projekto Nr. XIIP-1851 aiškinamajame rašte nurodytas tikslas ir muitinės pareigūnams, kaip ir kitiems statutinių įstaigų pareigūnams, užtikrinama teisė gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją.

4. Pasiūlyti Seimui nesvarstyti Lietuvos Respublikos tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto 51 ir 53¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1852, nes Lietuvos Respublikos tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto patvirtinimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1986 pripažinimo netekusiu galios įstatymu Nr. XIII-1389 Lietuvos Respublikos tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto patvirtinimo ir įgyvendinimo įstatymas Nr. VIII-1986 su visais pakeitimais ir papildymais nuo 2019 m. sausio 1 d. pripažintas netekusiu galios, o vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, tarp jų ir Muitinės departamento bei kitų muitinės statutinių įstaigų pareigūnų, socialinės garantijos nuo 2019 m. sausio 1 d. nustatytos Vidaus tarnybos statute.

Laikinais einantis Ministro Pirmininko pareigas

Laikinais einantis socialinės apsaugos ir darbo ministro pareigas